

שימחה לאיר

הפירסומים בעיתונות הישראלית על המהומות במצרים, היו גדושים שמחה לאיר. הפרשנים למיניהם ידעו לספר, לא בלי לעג, כי הוצאות הביטחון הגבוהות של מצרים הן שגרמו למצב הכלכלי ה"קשה השורר שם. ליוקר-המחיה ולאינפלציה. שהיו סיבת המהומות בשבוע שעבר. וכל אותם כתבים ארשנים שכחו שהמצב בישראל הוא בדיוק אותו הדבר, אם לא יותר גרוע.

הגיע הזמן שאורחי שתי המדינות, מצריים וישראל, יתפכחו ויבינו כי הם יכולים

להיטיב את תנאי חייהם רק אם יכריחו את ממשלותיהם ללצוד לקראת שלום. במקום לזעום על ביטול סובסידיות והעלאות מחירי ריב, עליהם לזעום את זעמם נגד מצב המילחמה, הלאטנטי או הפעיל — שהוא הגורם העיקרי, אם לא היחיד, למצוקת השכבות העמלות של שני העמים.

מרים נכון, בתים

כל הכבוד לאורחי מצרים שיצאו להפך גיין נגד ממשלתם שעה שזו ביטלה את הסובסידיות והעלתה את מחירי מצרכי המזון הבסיסיים. גם ממשלת ישראל נקטה בצעדים דומים, רק לפני מספר חודשים ועזרה תגובה שלילית חריפה בקרב שכבות רחבות. אבל איזה הבדל בין תגובת העם המצרי לבין תגובת אורחי ישראל? אורחי ישראל מוכנים לבלוע כל לוקש שתאכיל אותם ממשלתם. הם יעברו לסדר היום על כל מהדל, כל הגזירות שתטיל עליהם הממשלה יוכו אולי בקיטורים, אך שום פעולה ממשית לא תבוא כתוצאה מכך.

על הישראלים ללמוד מאורחי מצרים. רק הפגנות המביעות את התמרמרות העם על צעדי ממשלתו, יש בהן כדי למנוע את הממשלה מלנקוט צעדים הגוחים לה ל"מילחמה באינפלציה. במקום להשתמש בשיטות הבלתי פופולאריות כמו צימצום הי מגננות-הממשלתית, ומניעת ביזבוים.

יהושע מזרחי, אשקלון

נקמת ההיסטוריה

האם צריך העולם הזה לזיוף, במישרין או בעקפין, אירועים היסטוריים, כגון פרושת רצח ארלוזורוב? דעתי — לא! פרושת רצח אירועים אלה נוגעים לטשח גורלי כמו יחסינו עם הפלסטינים.

והנה קראתי בשבועונכם (העולם הזה 2054). מפרי עטו של אורי אבנרי: "...הוא (אברהם עופר) הרחיק לכת וסיפר כי נודע לו מפי אדם מוסמך (בלי ספק בכור שיט" רית המנחה). שכבר למחרת רצה חיים ארלוזורוב, ידעו בן-גוריון וחבריו, שרוצי חיו היו ערבים..."

אני בעצמי הייתי אז תושב הארץ ו"קראתי יום יום על מהלך המשפטם של סטבסקי ורוזנבלט, החשודים ברצח. דעתי היא כי רוב רובו של הציבור היהודי ב"ארץ היה משוכנע כי שניהם אומנם הת"קשו בארלוזורוב, אך אני אדם מן השור"רה, אינני מפורסם כמו דוד בן-גוריון המנוח, ולכן כדאי להתייחס לדעתו הנחרצת של המנהיג הנערץ על ידי רבים. הנה מה שקראתי בספרו של מיכאל בר-זוהר בן-גוריון: "לאחר משפט ממושך, שערור הדים סוערים, נמצא סטבסקי אשם ונידון למוות... סטבסקי זוכה משום שלא נמצאה עדות מסייעת לזו של הגב' ארלו-זורוב, אף שבית-הדין קיבל את דבריה כעדות אמת."

הלאה: "הוא (בן-גוריון) היה בטוח למן (המשד בעמוד 6)

וכך נמצא, בסיוע עתונאי ישראל, הבר סיספורמאלי להחרמת העולם הזה. הומי צאה נוסחה שעל פיה אין מכלילים שבו עון בהתארגנות ובזכויות המגיעים לי עתונות היומית. כיוון שהעולם הזה היה שבועון-החדשות היחיד במדינה, ברור שהגדרה זו הומצאה למענו. בימים שבהם היתה חלוקת הנייר במדינה בקיצוב מטעם השילטון, ושבהם היתה הממשלה נותנת המודעות העיקרית — היה פירושו של חרם זה ניסיון לחנוק את העולם הזה בצורה פיזית.

כך הוקמו כל מיני מוסדות עתונאיים שהעולם הזה לא שותף בהם.

הוקמה, למשל, ועדת עורכים, שכללה רק עורכי עתונים יומיים, על מנת ש"העולם הזה לא יוכל להשתתף בה. ב"משך שנים רבות שימשה ועדה זו מכשיר בידי השילטון להשתקה והעלמת אינפורמציה מהציבור. היא יכלה להיות מכשיר כזה, רק משום שעורכי העולם הזה נעדרו ממנה.

גם כשהוקמה מועצת העתונות, היא הוקי מה על שהרת העיתונות היומית, אם אין להעולם הזה נציגות במועצת העתונות, אין זה משום סרובו לקבל מרות. העולם הזה לא דחה הצעה להצטרף למועצת העתונות, לפי ששלול להשתמע מדברי הצדקות של חיים איזק. הוא פשוט לא הוזמן להצטרף אליה.

בדיון שנערך לאחרונה בוועדת החוקה-חוקי-משפט של הכנסת, נשאל עורכו הראשי של העולם הזה, אורי אבנרי, אם נהיה מוכנים להצטרף למועצת-העיתונות ולקבל על עצמנו את כללי האתיקה ש"ניסחה, תשובתו היתה שאם יהיו אנשי העולם הזה שותפים לעיבוד התקנות וה"כללים, ויותר להם להתווכח עליהם, נהיה מוכנים לקבל את התקנות. אך לא נהיה מוכנים לקבל על עצמנו הכתיבים והג"בלות, שלא היה לנו חלק בניסוחם.

אני חושב שבלב שקט אני יכול להצי-היר שבכלי להיות שותפים או חברים במועצת העתונות ובמוסדות השונים של העיתונות היומית — אשר נידתה והת"רימה אותנו במשך שנים ארוכות — אנחנו מקפידים על כללי האתיקה הי עתונאית הצרופה הרבה יותר מכמה מ"אותם עתונים ועתונאים שחיים איזק נמצא עם "במיסגרת כללית" אחת, לטעון כי "כללי האתיקה שקבעה מו"צת העתונות אינם חלים על השבועון" זה הרבה יותר מורית-חול בעינינו. וזהי דמוגיה בהתגלמותה הפרימיטיבית ב"יותר.

כללי האתיקה של מועצת העתונות אינם המצאה בילבדית שלה ואינם בבחירי נת תורה מסיני שניתנה אך ורק לחברי אגודת העתונאים. אם כללי אתיקה אלה מכירים, למשל, בכתיבה מסלפת ומטעה כמו זו של חיים איזק ככתבתה עתונאית לגטימית, מוטב שלא יהיה חלקנו עם.

היו ימים בהם התחזות ככתב העולם הזה היתה מעין מגיפה בארץ.

עכשיו חזר הוירוס של מגיפה זו, יחד עם וירוסים השפעת למיניהם, בשלב זה פגיעתו מוגבלת. הוא היכה מתחזה אלמוני כמיצגי את עצמו בשבועות האחרונים כ"צלם מערכת העולם הזה פטר פן (סט-פנסקי).

אלמוני זה מטלפן לשורה ארוכה של אנשים, מטריד אותם בטלפון, מציע להם הצעות משונות ומעלה באוזניהם תוכ-ניות דמיוניות. כתוצאה מכך נגרמו כבר אי נעימויות למספר רב של אנשים. אין לנו כל דרך לעלות על עקבותיו של המתחזה האלמוני או להפסיק את תעלוליו. אנתנו יכולים רק להביע לכל אלה המוטרדים על ידו, צעה פשוטה אחת: לבקש עמו פגישה פנים אל פנים, לא לדבר עם ולא לקבוע עמו דבר בטלפון.

אם האיש המופיע לאותה פגישה אינו נראה כמו זה בתמונה המתפרסמת כאן, ואין בידו העודה המעידה על זהותו, כדאי לעשות מאמץ ולהסגירו לידי הי משטרה.

יהושע מזרחי

"העולם הזה" שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תני אביב, רחוב גורדון 3, מלפון 243386-03. תאריך: 136 • מוען מברקי: "עולמפרם" • מודפס ב"הרפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בן-אביגדור • הפצה: "גד"מ" בע"מ • גרופות: "צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

ויכא קרי

היה צפוי שזה יקרה.

מאז התאבדותו של שרהשיכון אברהם עופר, צפינו בדאגה במערכת ההסתה ש"התארגנה מצד חוגים שונים נגד העיתון נות ונגד חופש-העיתונות. היה צפוי שבין מלבי אש התוכחה ימצאו גם כאלה ש"יכונוו אצבע מאשימה אל העולם הזה.

אופייני ומאלף הוא שכאשר אומנם אי-רע הדבר, הוא התרחש בתוך העיתונות הישראלית ולא מחוצה לה. חושיו הבריי-אם של הציבור איפשרו לו להבין את התפקיד החשוב שמילאה העתונות החופ-שית, ובראשה העולם הזה, בחשיפת הי שיטה שהשתיתה אנשים. לא התעוררה כל היסטריה ציבורית נגד העתונות. ההי סך הוא הנכון.

מי שעסקו יותר מכל מחול השדים הזה, בחיפוש אחרי אשמים אמיתיים או מדומים להתאבדותו של עופר, היו העיתו-נאים עצמם. סוף סוף קם מתוכם אחד שהיה מוכן גם להכות על חטא — על חזה הזולת. והחזה היה זה של העולם הזה.

במדורו קריאות ביניים בדבר, יצא הי שבוע חיים איזק להגן על העיתונות הי ישראלית מפני ההאשמות שטפלו בה כמה עסקים מפלגתיים היסטריים. באמצע ל-עצמו את התיזה שהעיתונות הישראלית היא שד לא כל כך נורא. יצא איזק נגד הכוונה להגביל את חופש העיתונות בעזרת חקיקה נוספת.

הוא היתגלה באמרו זה כדמוקרט גדול הרולג בחופש-העיתונות. אבל לא לכולם. רק עיתונאים טובים, דוגמת אותם הי כותבים, כמוהו בדבר. למרות שלא העו לומר את הדברים במפורש, השתמע מהם שהוא לא היה עולה על הבריאות לוא, למשל, נמצאה דרך להטיל הגבלות על העולם הזה בלבד, מבלי שאלה תפגענה גם בעיתונות הקונסטרקטיבית, הנאורה, הסבנות והעדינה.

ויבה אמר חיים איזק בדבר:

"אין פירוש הדברים האלה שלא התנהל משע עתונאי נגד אברהם עופר, וכבר עמד בדבר מ. בראלי על הפירסומים הג" לויים, המרשיעים בחפורו, שבוע אחר שבוע, בעולם הזה — במקום משפט.

העולם הזה אינו חבר במועצת העתונות וכללי האתיקה שקבעה המועצה אינם חלים על השבועון. אך אין זאת אומרת שהעולם הזה אינו קיים ואינו מניח את רישומו. ספק אם הדרך להתמודד בחיזון עתונאי היא הוא בהתעלמות ממנו. שאלה אחרת היא אם בגלל שבועון אחד, ש" אינו כלול במיסגרת הכללית של עתוני ישראל, צריך להטות על הדעת חקיקה חדשה, שיש בה כדי להגביל את חופש העתונות במדינה.

נסיין זה כבר נעשה פעם אחת — בחקיקת חוק, לשון הרע. מלבד מה ש" מעשה זה איפשר בשנתו להעלים הזה לכבוש לו נציגות בכנסת, לא השיג כלל את התוצאות הרצויות ושר-המישפטים עצמו הביע בימים אלה את אכזבתו מ"יעילות החוק."

אינני רוצה להתייחס לשטות על "המסע העתונאי" הכלולה בדברי איזק. הקורא

צדמ המערכת פן וירוס מיתחזה

נדמה לי שהגיעה השעה לומר דברים מפורשים לגבי אותה תדמית מסולפת של העיתונות הישראלית שעל פיה כאילו עומי דים מצד אחד כל עתוני ישראל, שעליהם חלים כללי האתיקה, ומצד שני ניצב העולם הזה, המשותתר מכל כבלים והתי תיביות.

העולם הזה הוא שהוציא את עצמו מחוץ למחנה. היתה זו אגודת-העתונאים, בתקופה שבה שימשה מכשיר פוליטי בידי מפא"י ודוד בן-גוריון, שנידחת את העולם הזה והצטרפה למסע הכללי שנערך אז על ידי כל זרועות המישטר במדינה לחסלו. העימות הגדול אירע בשנת 1955, כאשר אלמונים הטמינו פצצה במשרדי המערכת, שרק בדרך נס לא התפוצצה. עורך העריב באותם ימים, עזריאל קרליבך, האשים את העולם הזה בכך שעורכיו עשו מעשה פרוכצקיה. ניסו לפוצץ את עצמם כדי שיוכלו להאשים בכך את השילטון.

העולם הזה הגיב על עלילה מרושעת זו בצורה חריפה, ואו התגלתה אגודת העתו"נאים במערומיה. במקום לגנות את מניחי הפצצה במערכת (ופצצות אחרות שהת"פוצצו בדפוס העולם הזה) גינו העיתונאים, שהיו באותם ימים ברובם משרתי הי מישטר, את העולם הזה על מאמרו נגד קרליבך.

היה זה חלק מהמערכה שהתנהלה אנ להשתיק את העולם הזה ולהביא לחיסולו. היא הונחתה על ידי שאיפתו של דוד בן-גוריון, שתבע שהיה חרם טוטאלי על העולם הזה, שהיה העיתון היחיד שהעו לבקר את שלטונו בתקיפות ובהחריפות. ולחשוף גם את מעללי בנו, שכיחן או כמפקד משטרת מחוז ת"א.